

Puntdevista 100. És la nostra responsabilitat; sense excuses. (10/6/2022)

Tenim una munió de problemes per resoldre a Catalunya, començant per la mateixa supervivència com a poble amb trets propis, però entre aquests problemes la pervivència del català, el nostre idioma, en aquests moments resulta clau. No dic res de nou. Qui no ho vegi així, segurament tampoc li deu preocupar gaire el tenir una identitat pròpia dins l'aglomerat dels pobles europeus.

Que els jutges ens van a la contra? Ben cert, però ells sols no podrien minvar l'ús de la nostra llengua com està succeint de manera quotidiana. Posem uns quants exemples? Escolto com uns policies locals (àrea metropolitana) es comuniquen via telefònica entre ells, en castellà; escolto com un petit grup de mossos d'esquadra parlen informalment entre ells, en castellà; la metgessa que m'atén té aquest dia una estudiant en pràctiques, a mi em parla en català, a ella en castellà; vaig el supermercat, m'atenen en català perquè jo així els parlo, però d'entrada se'm dirigeixen en castellà i els empleats solament utilitzen el castellà per comunicar-se entre ells; en una reunió amb professores de secundària, cada vegada que reproduïxen una resposta dels alumnes a una qüestió tractada ho fan en castellà; omplo un imprès de sol·licitud en un ajuntament de l'Empordà, ho faig en català i així és la base de l'imprès, a l'enviar-lo rebo una resposta automàtica en castellà; Parlo en català amb un operari que em fa unes tasques a casa, ell solament es dirigeix en castellà al seu ajudant centreafricà, cassos d'avis que varen adoptar el català al venir a Catalunya d'altres terres, ara parlen en castellà als seus nets; segueixo?

Així em pregunto si el nostre problema és que els polítics centralistes i els jutges més centralistes encara ens imposin el 25% de castellà a les aules. Caldria preguntar-nos què fan les nostres administracions perquè el català sigui l'idioma d'ús ordinari i vehicular habitual, tant entre els empleats com amb els ciutadans als qui serveixen. També podem preguntar-nos què fem com a poble perquè les nostres empreses facin ús habitual del català en la seva tasca ordinària al nostre país, com ho farien en qualsevol altre indret en el seu idioma. De veritat no tenim cap tipus de força per convèncer a les plataformes audiovisuals perquè el català hi sigui degudament present? Fins ara, qui revisava i feia el seguiment dels projectes lingüístics de les nostres escoles i instituts? Quin nivell de coneixement i ús del català es demana als docents que són nomenats simplement perquè els arriba el torn en la llista d'interins? I així podríem seguir amb els interrogants que se'ns plantegen quan s'analitza la situació a la que hem arribat. Les llengües són organismes vius que demanen cura i protecció; si no es practiquen, moren.

Per tant, preocupar-se exclusivament si la immersió desapareix de les nostres escoles arran de la llei del català aprovada recentment al Parlament, significa reduir el problema a un àmbit que finalment té poca incidència sobre l'ús general de la nostra llengua en tots els àmbits de la vida. Amb tot, cal tenir clar que al considerar el castellà com idioma curricular, pot ser legalment emprat en l'ensenyament de qualsevulla matèria i activitat escolar.

Certament, la immersió lingüística en català a les nostres escoles ha mort; fa temps que la vàrem deixar morir per desídia i per poca convicció. Fins i tot en certs sectors educatius i en el mateix Departament d'Educació es preocuparen per desenvolupar projectes de "multilingüisme", com si el català ja estigués garantit i consolidat, quan el què succeeix és que cada forat deixat per la nostra llengua l'omple el castellà. Però havíem de semblar universals, d'amplitud de mires lingüístiques, quan tenim la nostra llengua morint d'inanició. Els estudis al respecte ja fa temps que varen demostrar que la millor garantia per aprendre altres llengües és tenir la teva ben consolidada; i la qüestió és preguntar-nos quina és la nostra.

Resta a les nostres mans la pervivència de la nostra llengua, en mans dels catalans i demés usuaris de la llengua mare, no amb les mateixes eines que vàrem fer servir en la resistència contra el franquisme, quan imperava la llengua oral i no hi havia les xarxes socials, ni les plataformes audiovisuals, ni la immigració llatinoamericana, ni ... Ara hem de mantenir l'ús públic del català arreu del nostre país emprant-lo amb tothom que hi viu i treballa, exigint ser atesos en la nostra llengua per escrit i oralment; res en definitiva que no facin els mateixos castellano-parlants en els seus territoris. Deixar d'emprar el català equival a deixar de pensar en català i si no pensem en català en quin idioma pensarem?

Tot des del respecte més sincer per totes les llengües, començant pel castellà, que tots coneixem i volem emprar correctament quan som en terres que el tenen com a llengua pròpia, llengua pròpia en el sentit de representar l'origen d'una cultura que ha nascut i s'ha desenvolupat en aquells llocs, no pròpia per haver-la dut a un altre territori, sigui per colonització o per emigració. Sense el poder d'un estat propi, solament ens resta el poder de la voluntat de ser i de sobreviure com a poble, per tant, com ja he dit en una altra ocasió, si el català mor, els responsables som nosaltres, els catalans.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)